

۷ نکته کاربردی

درباره آداب نوشتن

یکی از رایج ترین گونه های نگارش در مطبوعات، یادداشت است. تمایز میان یادداشت و کاریکاتور، جدول و سرگرمی، خبر، مصاحبه، گزارش و... نیاز به توضیح ندارد. اما تفاوت یادداشت و مقاله ممکن است مورد بحث باشد. برخی رابطه یادداشت و مقاله را عموم و خصوص مطلق می دانند؛ یعنی برخی یادداشت ها که علمی تر، رسمی تر، منسجم تر و... هستند، مقاله نامیده می شوند.

در هر صورت، بهتر است در این مورد سخت نگیرید و مهم این است که شما بتوانید ایده خود را برسانید و منتقل کنید؛ خواه با یک یادداشت ادبی، خواه با یک یادداشت علمی یا مقاله، یا یک یادداشت مطبوعاتی. اما به طور کلی، نوشتن آدابی دارد که مدنظر قرار دادن آنها و توجه به آنها لازم است. از طرفی برای نشریات دانشجویی این نکته قابل ذکر است که نشریات دانشجویی به عنوان قوی ترین رسانه دانشگاهی، مخاطبان متفاوتی را به خود جذب می کنند و نویسندگان تلاش می کنند از این راه مطالب خود را به ذهن مخاطب برسانند. اگرچه ظرفیت نشریات دانشجویی بالاست، اما در بسیاری از اوقات، کافی نبودن مهارت ها و اطلاعات لازم در این زمینه سبب تولید محتوا و نشریات ضعیف و عدم اقناع و ریزش مخاطب می شود که یکی از عوامل آن می تواند به نوشتن ها برگردد. از این رو، به ذکر هفت نکته کاربردی درباره آداب نوشتن می پردازیم.

۱. با پیژامه نویسسیم!

نوشتن کاری است به شدت حرفه ای. حالا که نمی توان به همه توصیه کرد که محل کار داشته باشند برای کاری به اسم نوشتن، دست کم می توان توصیه کرد که لباس کار داشته باشند! صبح کمی جابه جا شوند و لباس کار بپوشند و بعد در محلی مخصوص نوشتن، بنویسند.

۲. کافه پاریسی با کافه تهرانی کمی فرق می کند!

شنیده ایم که بسیاری از نویسندگان مشهور کافه نشین بوده اند و بعد همین را به کافه های امروزی ترجمه اش کرده ایم که مثلا دور هم بنشینیم و روزنامه ای حرف بزنیم و بعد هم از داخلش رمان در بیاوریم! آن جور که اهل فن پرس و جو کرده اند، همین گوی، کافه نشین –به معنای تهرانی اش- نبوده است. از کافه پاریسی در ساعات خلوت، به عنوان محل کار استفاده می کرده است. خودش می گوید صبح ها نصف قیمت بودند کافه ها و لیوانی شیر گرم، نه برای رفع عطش که برای سد جوع، هم ناهار را به تعویق می انداخت و هم بهانه ای بود برای زیاد ماندن و زیاد نوشتن...

۳. قطعا تایپ کنید

با خودکار و مداد نوشتن، در نوشتن حرفه ای سنتی منسوخ است. بعضی ها خیلی با آب و تاب خرده می گیرند که پس تکلیف رقص قلم بر کاغذ چه می شود؟! و... تایپ کردن، فشار روی انگشت ها را تنظیم می کند حال آنکه با دست نوشتن، در ساعات طولانی باعث آرتروز گردن و دست می شود. از تششع صفحه های نمایشگر جدید هم نهراسید؛ حروف نرم افزا ر نگارش را درست بگیرید! یعنی با فونت یا اندازه درشت بنویسید که چشم تان اذیت نشود.

۴. اراننده تاکسی حقوق نگیرد!

اگر اراننده تاکسی بابت رانندگی حقوق بگیرد و از مسافر کرایه نگیرد، دیگر دنبال مسافر سوار کردن نخواهد بود. در تاکسی نوشتن، مخاطب باید سوار شود؛ مخاطب واقعی.

۵. حین نوشتن، نفس نکشید!

بعضی ها موقع نوشتن، به موسیقی و مداحی و... گوش می دهند. گوش دادن، خود یک کار است. نوشتن هم کاری دیگر! خیلی ها چند وظیفه ای بلد نیستند کار کنند. اگر امکان داشت، توصیه می شد که حتی اعمال غیرارادی مثل تنفس را هم حین نوشتن تعطیل کنند.

۶. شما هم مثل دستگاه های فتوکپی، زمانی برای گرم شدن لازم دارید

اتومبیل های قدیمی، دستگاه های زیراکس قدیمی و خیلی چیزهای قدیمی دیگر، زمانی لازم دارند برای گرم شدن و بعد می توانند راه بیفتند. نویسنده ها همچنین زمانی لازم دارند برای نوشتن. در این مدت، کمی به هر چیزی که بعدتر می تواند شما را از نوشتن دور کند، کلتجار بروید؛ مثلا پیام هایتان را نگاه کنید، به تلفن های واجب رسیدگی کنید و... و بعد دیگر کاری، با حداقل کار فوری و درگیرکننده، نداشته باشید به جز نوشتن!

۷. باید هر روز بهتر از دیروز باشید

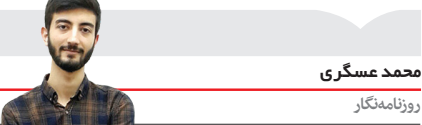
هیچ کس از شما نمی پرسد که چرا یادداشت جدیدتان منتشر نشده است! شما به نوعی خوش فرما هستید؛ نه کارگرید و نه کارمند و نه کارفرما. پس مجبورید خودتان، خودتان را ارزیابی کنید.

دانشگاه

گزیده خوانی «فرهیختگان» از نشریات دانشجویی

محک وعده های انتخاباتی در فضای نشریات

رفته رفته و آرام آرام فعالیت شان کمتر می شود اما با پیش رو بودن انتخابات ریاست جمهوری، همچنان نشریاتی با دغدغه هایی مرتبط با این مساله سر برمی آورند؛ نشریاتی که این بار ایستگاه وعده ها و برنامه های کاندیداهای ریاست جمهوری را شلوغ تر کرده اند و ضمن نگاه به وعده ها و برنامه های آنها، از

محمد عسگری

روزنامه نگار

با نزدیک شدن به پایان ترم تحصیلی و امتحانات پایان ترم دانشگاه ها، طبق معمول نشریات دانشجویی نیز

زنان و کاندیداهای بی برنامه

ناباروری نمی توانند درمان خود را بگیری کنند و در حسرت مادر شدن هستند! دارند؟! بگویند نسبت به حق هسری و حق مادری زنان چه برنامه ای دارند با وجود اینکه به لطف بی تدبیری ها در این هشت سال بالای ۱۱ میلیون جوان مجرد در کشور وجود دارد؟! بگویند چه برنامه ای برای ارائه فرهنگ اسلامی به جوانان کشور دنظر گرفته اند تا در کوران تبلیغات

ضددینی جوانان با مکتب و مرام اسلامی آشنا شوند و خط صحیح زندگی بانشاط و مورد رضای خدا را بجشنند؟! می گویند چرا پیامک بدحجابی برای دختران کارشناسی ارشد ارسال می شود! امانی گویند چه برنامه ای برای آشنایی بیشتر با دین و قوانین اسلامی و معرفت حضور فعال اجتماعی در جامعه برای دختران کارشناسی ارشد و اصلا هر مقطع تحصیلی دارند! جامعه ای با دختران زنان آگاه و بانشاط داشته باشیم! آیا دیگر وقت آن نرسیده که به جای دوقطبی سازی های کاذب و غیرحقیقی پیرامون حجاب به مسائل اصلی پرداخته بشود؟! تجربه اثبات کرده که شعارها منتهای اثرگذاری شان تا ساعات پایانی انتخابات است و عمل اتری روی زندگی مردم ندارند اگر برنامه ای به دنبال نداشته باشند. کاندیدایی که مساله اصلی زنان جامعه ایرانی را در سال ۱۴۰۰ حجاب و پیامک تذکر حجاب تلقی می کند رسما متذکر می شود که به دلیل فاصله از متن اصلی جامعه که مردم اند اطلاع ندارد که حل معضلات بیکاری، تجرد، تهیه مسکن، اقتصاد نابسامان و ورشکستگی تولیدی ها از مطالبات اصلی مردم است و زنان هم قشری از همین مردمند و دنبال حل این مشکلات و بهبود زندگی خود؛ پس دست از دوقطبی سازی های کاذب باید برداشت و به اصل مسائل و مطالبات مردم پرداخت.»

دغدغه ها و انتظارات خود هم سخن به میان آورده اند. از مساله انتخابات که بگذریم، باید به جشنواره نشریات دانشجویی دانشگاه آزاد اسلامی (قلم) هم اشاره داشته باشیم که آثار آن مرحله داوری را می گذرانند. دعوت می کنیم در گزیده خوانی این هفته «فرهیختگان»، نگاهی به نشریات دانشجویی

دانشجو غلط کرده کار می کنه!

تعلیق درآمدند، من ماندم و حوضم. تصمیم گرفتم کار تمام وقتی دست و پا کنم که حداقل هم بتوانم مایحتاج زندگی ام را با دستان خودم تهیه کرده و هم از وقتم به خوبی بهره برده باشم. نمی دانم چرا ولی دقیقا همان ترم، همه استادان تا بو می بردند که دانشجو شاغل است و به همین دلیل در ارسال پروژه هایش تاخیر دارد و گاهی هم در کلاس غییب می زند، عصبانی می شدند و تا می شد نمره کسر می کردند. نه تنها من، که خیلی های

نگاهی به عنوان مطالب شماره ۱۷ نشریه «افق تحلیل» بسیج دانشجویی دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات می اندازیم: «اخلاق انتخابات»، «مشارکت در انتخابات و انتخاب اصلح، تکالیف شرعی»، «بشواته مردمی»، «سخنی با شورای نگهبان»، «نقش زنان در انتخابات»، «دانشجو غلط کرده کار می کنه!» و... که بین یادداشت های متعدد انتخاباتی، یادداشت «دانشجو غلط کرده کار می کنه!» شاید خصوصا با توجه به نزدیکی به انتهای ترم تحصیلی و امتحانات دانشگاه ها، و بیان دغدغه ای از دغدغه های متعدد خاص دانشجویان، خواندنی تر باشد؛ جایی که می خوانیم: «ترم اول خیلی اتفاقی در یک آموزشگاه زبان مشغول به تدریس شدم. اول راه بود. حقوق ناچیزی که می گرفتم و سختی هایی که می کشیدم، در مقابل لذتی که از این کار می بردم تقریبا به چشم نمی آمد، ولی نمی دانم چرا دیگران اصرار داشتند به چشم بباید! خانواده همیشه نگرانم می خواستند به قول خودشان چشم مرا به روی اندک تومانی که به عنوان حقوق کف دستم می گذاشتند، باز کنند، اما حقیقت را نمی خواستند ببینند که به دانشجوی تازه کار، هر قدر هم مهارت و دانش کافی داشته و کار بلد باشد، اعتماد نمی کنند و حقوق درست نمی دهند! استادان دروس تخصصی هم اتفاقا این حرکت را بسیار پسندیده می دانستند که هم زمان با تحصیل، حتی بدون دستمزد در مراکز آموزشی شروع به تدریس کنیم که برای آینده مان تجربه شود. این عالی بود، آنها درک می کردند دانشجوی شاغل را! ولی امان از استادانی که تا متوجه می شدند دانشجو کار می کند بهشان برمی خورد! در نظر آن بزرگواران، دانشجو ماشین درس خواندن است. اوایل دوران کرونا که آموزش ها مجازی شد و آموزشگاه ها هم به حالت

وعده سر خرمن ندهید!

وعده های خارج از اختیارات قانونی و هرگونه اقدام مغایر امنیت ملی نظیر تفرقه قومی و مذهبی در تبلیغات انتخاباتی را مقرر می کند. متاسفانه در نظام انتخاباتی جمهوری اسلامی ایران تاکنون سازوکار مناسبی برای تحقق و پیگیری وعده های انتخاباتی در نظر گرفته نشده است و ضروری است مجلس شورای اسلامی ضمن مشورت با صاحب نظران عرصه علوم انسانی، با یا اضافه کردن موادی به قانون انتخابات یا تحت یک قانون جدید و جداگانه، در این زمینه ضمانت اجرای قانونی لازم را وضع نماید تا بعضی از افراد خیال نکنند که می توانند مسئولیت های مهم کشوری به عهده گیرند و پس از آن با اقدامات ابلاغی مقام معظم رهبری هم سرمایه اجتماعی حکومت را کاهش دهند و هم وضع معیشت مردم را دچار کمبود و مشکل کنند.»

اصل ۱۲۱ قانون اساسی رئیس جمهور سوگند می خورد که خود را وقف خدمت به مردم و اعتلای کشور، ترویج دین و اخلاق، پشتیبانی از حق و گسترش عدالت سازد. بدون شک دادن وعده های دروغین در انتخابات نه تنها با ترویج دین و اخلاق مغایرت دارد، بلکه آنها را دچار ضعف و تزلزل می کند. از طرفی دادن وعده های ناممکن یا بعید الوقوع یا خارج از حیطه اختیارات ریاست جمهوری از مصادیق فریب دادن مردم برای جذب رأی ایشان است و بند پنج سیاست های کلی انتخابات ابلاغی مقام معظم رهبری در سال ۱۳۹۵ نیز ممنوعیت هرگونه تخریب، تهدید، تطمیع، فریب و

۹. تعداد مطلب کم

بالا بردن حجم هر شماره، باعث افزایش درگیری های سردبیر و سردرگمی مسئول نشریه بین متون و موضوعات مختلف می شود. دوبرابر شدن تعداد متون از ۴ به ۸ متن، انرژی حداقل ۳ یا ۴ برابر از مسئول نشریه می گیرد؛ یعنی تناسب خطی میان حجم نشریه و حجم زحمات به سرانجام رسیدن آن برقرار نیست. افزایش تعداد متون نشریه باعث کاهش مخاطب و افت تعداد خوانندگان متون نشریه می شود. اعمال محدودیت در تعداد متون و حجم محتوا در کنار افزایش تعداد شماره ها و کاهش فاصله زمانی انتشار، باعث افزایش تاثیرگذاری می شود. انتشار شماره های با فاصله زمانی کمتر بیشتر دیده شدن و افزایش مخاطب را در پی خواهد داشت.

۹. تقسیم بندی مطالب

جهت نیل به اهداف تعیین شده و تهیه متون در بازه های زمانی کوتاه و نیز حفظ تازگی محتوا و به روز بودن، نیاز است متون به دودسته موضوع ثابت و رویداد محور تقسیم شوند. متون موضوع ثابت متونی هستند که فارغ از اتفاقات فضای سیاسی و اجتماعی و صنفی بیرون نوشته می شوند و عمدتا در راستای رسیدن به هدف تعیین شده هستند. متونی که می توانند چند هفته قبل از انتشار نشریه نوشته و در زمان مناسب منتشر شوند. متون رویداد محور به مثابه هوای تنفسی برای نشریه است و حیات اجتماعی نشریه را رقم می زند و تفاوت اصلی بین

۹. توجه به محتوای تصویری

یکی از جذابیت های بصری نشریه کاغذی که موجب جذب مخاطب می شود، استفاده از تصاویر است. همچنین توضیح این تصویر و مرتبط کردن آن به یکی از متون می تواند در تأمین محتوا کمک شایانی به سردبیر کند؛ چرا که حجم متن مورد نیاز برای تصاویر بسیار کمتر از حجم متونی در قالب یادداشت و گزارش یا مصاحبه هستند.

۹. توجه به مناسبت های تقویمی

کمتر هفته ای را می توان یافت که در آن مناسبت سیاسی، عقیدتی و اجتماعی نباشد؛ مناسبت هایی که مانند رویدادها ناگهانی نیستند و می توانند پیش بینی شوند. همچنین تفاوت آن با متون ثابت، متناسب بودن آن با مناسبت های روز است که نشان از پویایی نشریه دارد.

۹. همراهی مخاطب

همراهی مخاطب با مطالب نشریه نتیجه زنده و به روز بودن

نشریه و سیردار بودن مطالب ثابت است و این همراهی باعث انگیزه گرفتن نویسندگان شده و به عنوان یک کاتالیزور برای فرآیند آماده سازی نشریه عمل می کند که می تواند کمک حال سردبیر باشد، لذا توجه به محتوای متون، می تواند به نظم انتشار کمک کننده باشد.

۹. توجه به مطالب بسیار کوتاه

داشتن قسمت هایی با موضوعات بسیار متفاوت، که خواندن آن از مخاطب وقت چندانی نمی گیرد و می تواند در عرض چند ثانیه خوانده شود می تواند به عنوان یکی از قسمت های که انرژی زیادی از تیم نویسنده نمی گیرد، تعبیه شود. در عین حال که می تواند کمک شایانی به جذب مخاطب نشریه داشته باشد.

۹. تعریف بازه زمانی دقیق

مهلت کافی برای نویسنده و عدم محدودیت افراطی یکی از کلیدی ترین نکات در بستن نشریه دانشجویی محسوب می شود. اعمال فشار و مهلت کمتر از زمان مورد نیاز به نویسندگان، باعث افت کیفیت نشریه یا تاخیر در تحویل متون می شود. باید توجه داشت این تاخیر، صرفا در رسیدن متن مورد نظر نیست و این فتح بابی برای تاخیر و بدقولی تمام پرسنل نشریه است. با دادن مهلت مناسب و سخت گیری در اعمال محدودیت زمانی بیش از حد، از شکستن قبح تاخیر تحویل محتوا جلوگیری کنید.